

ใจบวช

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “หากเป็นผู้หญิง อยากบวชตอบแทนพ่อแม่บ้าง จะได้บุญเท่ากับผู้ชายบวชเป็นพระไหมคะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อดี ครึ่งหนึ่งเคยฟังเทศน์หลวงพ่อบอกว่า เวลาผู้ชายบวชตอบแทนบุญคุณของคุณพ่อคุณแม่ จะได้บุญจากการบวชประมาณ ๑๖ กัป แล้วถ้าหากเป็นผู้หญิงบวช (แม่ชี) พ่อแม่จะได้บุญเหมือนที่ผู้ชายได้บวชไหมคะ

ตอบ : ใช้นี้เป็นคำถาม ใช้นี้เรื่องกรณีคำถามนี้เป็นปัญหาสังคมนะ สังคมของเราพวกชาวพุทธเรา ผู้หญิงส่วนใหญ่จะน้อยเนื้อต่ำใจ น้อยเนื้อต่ำใจว่า เราเกิดเป็นผู้หญิง เราไม่มีโอกาสเหมือนผู้ชาย ผู้ชายเวลาเขาเกิดมาแล้วเขาได้บวช ได้บวชตอบแทนบุญคุณพ่อแม่

เวลาพ่อแม่อยากให้ลูกบวช ลูกบวชเพราะได้จับชายผ้าเหลือง พ่อแม่ เวลาเกิดมาแล้ว เพราะถ้าลูกชายบวช ลูกชายบวชเพราะสายเลือดเข้าไปบวชไง ถ้าสายเลือดเข้าไปบวช เราเป็นผู้หญิง ถ้าผู้หญิงเรามีครอบครัวแล้วก็มีลูก ลูกไปบวช เราก็ได้เหมือนกัน

แต่ถ้าตัวเองจะบวช ถ้าตัวเองจะบวชนะ จริงๆ เวลาลูกบวช พ่อแม่ได้บุญ ๑๖ กัป ใช้นี้เราพูดบ่อย เพราะมันอยู่ในบาลี มันอยู่ในพระไตรปิฎก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการไว้ เวลาอธิบายถึงเหตุที่บวช บวชเพราะเหตุใด ทำไมบวชแล้วได้ประโยชน์อะไร

บวชแล้วมันได้ประโยชน์ไง มันได้ประโยชน์ เพราะเอาสายเลือด เวลาเราอุ้มท้อง ๙ เดือน อุ้มท้อง ๙ เดือน กินเลือดเรา กินเลือดจากอกพ่อแม่ เวลาคลอดออกมาแล้วกินนม กินนมก็น้ำเหลือง ก็เลือดจากอก แล้วคิดดูสิ เลือดเนื้อเชื้อไขเราไปค้าศาสนา พ่อแม่

ไม่ได้บุญได้อย่างไร พ่อแม่ได้บุญอยู่แล้ว แล้วเราเป็นผู้หญิง เราไม่ได้บวช เราไม่ได้บวช ถ้าผู้หญิง เวลาแม่ชี้แก้วบวช เป็นพระอรหันต์เลย

ได้บุญ ๑๖ กัปคือบุญนะ แต่เวลาแม่ชี้แก้วบวชแม่ชี้ เป็นพระอรหันต์เลย เป็นพระอรหันต์ บุญมันมากไม่มีที่สิ้นสุด เพราะอะไร เพราะว่าถ้าแม่ชี้แก้วไม่ได้เป็นพระอรหันต์ แม่ชี้แก้วต้องเวียนว่ายตายเกิด ถ้าเวียนว่ายตายเกิดก็เหมือนเรานี่ เวียนว่ายตายเกิดมันทุกข์มันยาก คุณสิ เป็นเศรษฐีมีเงินทองมหาศาลเลย เกิดมาเพราะมีบุญมาก มีบริษัทบริวาร อู้ฮู! ต้องบริหารจัดการ อู้ฮู! ปวดหัวๆ แต่ก็ทำไป เห็นไหม

นี่พูดถึงว่า บุญ ๑๖ กัปนั้นมันก็เป็นเรื่องบุญกุศล เรื่องผลของวิญญูะไร แต่ถ้าใจเราบวช ใจเราบวชนะ บวชเสร็จแล้ว เราบวชใจเลย ใจเราบวช เราประพฤติปฏิบัติของเรา

บวชเป็นแม่ชี บวชเป็นแม่ชีจะได้บุญใหม่

ถ้าโดยเวลาพูดถึงธรรมและวินัย ธรรมวินัย วินัยบัญญัติไว้เหมือนกฎหมาย กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน ชัดๆ ถ้าผู้ชายบวชแล้ว ๑๖ กัป แต่บวชชี ถ้าเป็นภิกษุณี เราว่าได้เหมือนกัน ถ้าภิกษุณีนะ เพราะบวชท่ามกลางสงฆ์ แต่ถ้าบวชชี บวชกับพระ พระให้ศีล ได้ขอรัตนตรัยได้ ได้ขอให้ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้ศีล ๑๐ อันนั้น วิธีการบวชมันแตกต่างกัน วิธีการบวชแตกต่างกัน มันถึงแตกต่างกัน

เวลาบวชพระนะ พอเริ่มต้นนะ **สุณาตุ เม ภนุเต สงฺโฆฯ** เวลาญาติ สงฆ์ ทั้งหลายจงฟังข้าพเจ้า บัดนี้บุรุษคนนี้ได้ยกเข้าหมู่สงฆ์ เห็นไหม เวลาบวชภิกษุณีต้องสงฆ์สองฝ่าย สงฆ์สองฝ่ายคือต้องบวชจากภิกษุณีสงฆ์ก่อน พอบวชภิกษุณีสงฆ์เสร็จ แล้วต้องให้ภิกษุณีสงฆ์กับภิกษุสงฆ์ร่วมกันยกมาเป็นภิกษุณีอีกชั้นหนึ่ง ถ้าบวชภิกษุณี เราว่า พูดถึงผลของการบวช ๑๖ กัป มันอยู่ตรงนี้ไง

แต่เวลาจะบวชชี บวชชีนี้บวชจากพระเฒ่าใหม่ บวชจากพระมันเป็นบวชเหมือนสามเณร พอถึงรัตนตรัย ขอศีล ๑๐ ถ้าศีล ๑๐ บวชแล้วบวชได้ ใ้บวชตามธรรมวินัย ตามกฎหมาย เพราะเถรวาทเรา เถรวาทเรานะ เวลาผู้หญิงจะบวช คุณนางปชาบดีโคตมี กว่าที่จะบวชได้ ทั้งๆ ที่มีบุญคุณอยู่แล้วแหละ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็

รู้เลยว่านางปชวาบดีโคตมีจะได้บวช แล้วภิกษุณีจะได้เกิดขึ้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ตั้งกติกาวีกับพระอานนท์ “อานนท์ ถ้าบวชมาแล้วมันจะมีปัญหาอย่างนี้ๆ ถ้าไม่มีภิกษุณีสงฆ์ สงฆ์จะอยู่สะอาดปลอดภัย ถ้ามีภิกษุณีสงฆ์แล้ว ระหว่างเพศสองฝ่ายมาอยู่ร่วมกัน มันจะทำให้เกิดการเศร้าหมอง ต่อไปถ้าภิกษุณีบวชแล้ว ภิกษุณีจะอยู่ได้ ๕๐๐ ปี”

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งกติกาวี เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณรู้อดีตอนาคตไปหมด แล้วทำอย่างไรเพื่อเผด็จไว้ เพื่อให้มันเข้มแข็ง

ทีนี้พระอานนท์เป็นคนขอเอง ถ้าผู้หญิงได้บวชแล้วจะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้หรือไม่

ได้ครับ พระพุทธเจ้าบอกได้ครับ พระพุทธเจ้าบอกว่าได้

พอพระอานนท์ถามพระพุทธเจ้า บอกผู้หญิงบวชแล้วจะถึงที่สุดแห่งทุกขีได้ไหม
ได้

ถ้าได้แล้วทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้บวช

ถ้าบวชไปแล้วมันจะมีผลอย่างนั้นๆ แล้วต่อไปข้างหน้า นี้อยู่ในพระไตรปิฎก
แล้วถ้าใครจะค้านละ

มันไม่มีใครค้านได้หรอก เพราะจดจารึกกันมา แต่เวลามาบวชแล้ว เวลาในปัจจุบันนี้ เพราะว่าเราศึกษาทางประวัติศาสตร์มันก็จบแล้ว หมายถึงทางประวัติศาสตร์มันหมดยุคหมดสมัยไปแล้ว ถ้าหมดยุคหมดสมัยไปแล้ว เวลาฟื้นขึ้นมามันก็ฟื้นได้เท่านี้ เพราะภิกษุสงฆ์ สงฆ์มันต่อเนื่องกันมาตลอด

ฉะนั้น ถ้าบวชชี่ ถ้าบวชชี่จะได้เหมือนพระใหม่ จะได้ ๑๖ กัปใหม่

ใช้ได้ ๑๖ กัป การบวชเรียนได้บุญใหม่ ได้ แนนอน ได้แนนอน แต่นี่คำว่า “๑๖ กัป” ภิกษুবวชได้ ๑๖ กัป อันนี้มันเป็นบาลี คือมันเป็นคำพูดของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าพูดไว้อย่างนี้ ที่นี้พระพุทธเจ้าพูดไว้อย่างนี้ แต่พระพุทธเจ้าไม่ได้บอกว่า บวชชีได้ เพราะสมัยนั้น สมัยพระพุทธเจ้าอยู่ แม่ชียังไม่ได้เกิด มันมีสามเณรี แล้วก็ ภิกษุณี เวลาพระพุทธเจ้าบัญญัติ แต่แม่ชีนี่ยังไม่มี แม่ขาว แม่ขาวมันมีสมัยรุ่นหลังนี้ รุ่นหลังนี้แบบว่า เวลาเราจะบอกว่า พวกภิกษุรุ่นเก่าท่านได้คิดค้นไว้ ได้ทำเป็นประเพณี มาเป็นการบวชชี

ที่นี้บวชชีมันก็เป็นแค่เพศ ถ้าแค่เพศ เราจะบอกว่า ดูอย่างแม่ชีแก้ว แม่ชีแก้ว บวชแล้วแม่ชีแก้วเป็นพระอรหันต์ บวชชีนี่เป็นพระอรหันต์ บวชชีนี่ทำประโยชน์กับสังคม มหาศาลเลย แต่มันเป็นปัญหาสังคมไป ปัญหาสังคมเพราะว่าสังคมเขาบอกว่า บวชชี บวชมาเป็น โทษนะ สังคมพูดอย่างนั้น บวชชีมาแล้วมาเป็นทาสให้พระใช้ ให้พระโขก สับ เขาคิดกันอย่างนั้นไง เขาคิดว่ามันไม่มีสถานะเท่ากันไง บวชชีมาแล้ว ไปอยู่วัด ไป อยู่วัดมันลำบากลำบากไปหมด จะให้คนผู้น้อยโขกสับให้มันเป็นบุคคลชั้นสอง มันไม่ใช่มี สิทธิเสมอภาคเท่ากับภิกษุ

บอกว่าบวชชีแล้วมาให้พระโขกสับ เอ็งไม่ไปดูพระกับพระโขกสับกันเองละ เวลา พระกับพระโขกสับ เวลาพระกับพระโขกสับเพราะพระท่านมีกิเลส มีกิเลสที่ปฏิฆิมาณะ อยากให้พระยอมรับตนเอง โขกสับลงไป นั่นมันยิ่งกว่าโขกสับภิกษุณีอีก

เราจะบอกว่า บวชภิกษุณี บวชพระ บวชชี บวชพระแล้วมาโขกสับกัน มันไม่ใช่ โขกสับมันกิเลสของคน กิเลสในหัวใจคนมันโขกสับ ถ้าเป็นพระที่ดีนะ โอ้! แม้แต่ภิกษุณี ไปดูวัดดีๆ สิ เขามีเขตอภัยทานเลี้ยงปลาเต็มไปหมดเลย เขาเลี้ยงสัตว์เต็มไปหมด เขต อภัยทานของเขา สัตว์เขายังเลี้ยง เขายังดูแล ทำไมเขาดูคนไม่ได้ สัตว์เขายังเลี้ยง ฉะนั้น ถ้าเป็นพระที่ดีนะ พระที่ดีเขาไม่โขกสับหรอก

จะบอกว่า มาบวชแล้วมีพระมาโขกสับ

เราไปมองอย่างนี้เราโทษศาสนาไปเลยไง เราไม่โทษบุคคลไป บุคคลผู้บริหาร ท่านไม่มีเขาวนัปัญหา ผู้บริหารไม่รับผิดชอบ ถ้าผู้บริหารรับผิดชอบ ดูหลวงปู่มั่นสิ เวลาแม่ชีไปอยู่กับท่าน ไปดูวัดหนองฝือ มันมีอยู่ ท่านไปกันไว้ข้างนอก ห้างเกือบกิโล หนึ่งนะ ให้เป็นสำนักปฏิบัติ สำนักชี แล้วท่านก็ดูแลอยู่ อ้าว! แม่ชีปฏิบัติไปนะ เพราะ หลวงปู่มั่นท่านอยู่นั้น ท่านควบคุมดูแล ท่านส่งเสริมเต็มที่แหละ

ก่อนหน้านั้นนะ คุณสิ ที่เจอแม่ชีแก้วที่คำชะอี ตอนนั้นท่านยังไม่ได้ตั้งสำนัก “ถ้าเป็นผู้ชาย เราจะบวชเป็นเณรเอาไปด้วย นี่เป็นผู้หญิง ถ้ามันมีเวรกรรมของโลกก็มีไปก่อน”

ถ้าพูดถึงเวลาท่านมาสร้างที่หนองผือแล้ว ท่านไปสร้างสำนักแม่ชีไว้ห่างเป็นกิโลเลย อ้าว! แม่ชีให้ปฏิบัติไป เพราะท่านดูแล ถ้าปฏิบัติไปเพราะอะไร เพราะเรามาประพฤติปฏิบัติกัน เราอยากพ้นทุกข์ทั้งนั้นนะ คุณแม่ชีแก้วเป็นพระอรหันต์

ฉะนั้น เหมือนกัน บวชเป็นพระได้ ๑๖ กัป แล้วถ้าหนুবวชชีจะได้บุญอย่างนั้นไหม

เราไม่กล้ากล่าวต่อพุทธพจน์ พุทธพจน์คือบาลี คือสิ่งที่พระพุทธรเจ้าบัญญัติไว้ ท่านบัญญัติไว้แบบนี้ แต่พระพุทธรเจ้าไม่ได้บัญญัติไว้ถึงแม่ชี ฉะนั้น ไม่ได้บัญญัติไว้ เราจะกล่าวต่ออย่างนั้นไม่ได้ เราจะกล่าวต่อแบบว่ากล่าวต่อพุทธพจน์ ไปบิดเบือนคำสอนพระพุทธรเจ้า แต่ถ้าในความรู้สึกเราว่าบวชชีได้บุญไหม ได้ ทำดีทำไม่ไม่ได้บุญ เราทำดีทำดี เราได้บุญ แต่บอกว่าถ้า ๑๖ กัป พระพุทธรเจ้าไม่ได้พูดไว้ แล้วเราก็ไม่กล้ารับรอง

แต่เราจะบอกว่า การทำคุณงามความดี ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แล้วเราตั้งใจทำคุณงามความดี แต่สิ่งที่พระพุทธรเจ้าพูดไว้ สิ่งที่ว่าได้ ๑๖ กัป มันเป็นบาลีนะ เพราะเดี๋ยวนี้เขาจะยืนยันกันว่าอะไรก็พระไตรปิฎก แล้วไปค้นแล้วมันไม่เจอ มันไม่เจอเพราะอะไร เพราะพวกเราอ่านบาลีไม่ออกหรอก เราอ่านเวลาเขาแปลเป็นภาษาไทยแล้ว ฉะนั้น คำว่า “บาลีๆ” เพราะมันมีที่มาที่ไป ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ๑๖ กัป พระพุทธรเจ้าพูดไว้ บอกไว้เองว่ามันจะเป็นอย่างนั้นๆ มันจะได้ประโยชน์อย่างนั้น แล้วมันคำจูนศาสนา

ฉะนั้น เวลาเป็นผู้หญิง เราบวชชีจะได้บุญอย่างนั้นไหม

ถ้าเราบวชแล้ว ใจเราบวช ถ้าใจเราบวชนะ ไม่ต้องบวชชี บวชใจเลย อยู่บ้าน เราก็ปฏิบัติได้ ทำงาน เราก็ปฏิบัติได้ เพราะไม่ต้องไปวัดให้พระโขกสับใจ เราฟังสังคัมที่พูดเรื่องนี้มามันสะเทือนใจ บอกว่าแม่ชีเป็นนักบวชชั้นสอง ไม่มีสิทธิเสรีภาพ ต้องไปอยู่กับเขา ต้องให้เขาโขกสับเป็นทาส เป็นทาสของพระ ต้องหุงหาอาหารให้กิน

แสดงว่าพระที่วัดนั้นแสดงว่าบวชมาเพื่อกิน บวชมาเพื่อกิน บวชมาเพื่อนอน แล้วให้แม่ชีดูแล แต่ถ้าพระที่เขาบวชมาเขาไม่สนหรอก เป็นภรรยาตาย เลี้ยงชีพด้วยปลี แข็ง พอพระบวชมา ท่านมีบริวาร ๘ มีบาตรมาแล้ว บิณฑบาตที่ไหนมันก็ฉันได้ เพียงแต่เอาแม่ชีมาอยู่ด้วย มันเป็นเรื่องต้องหาเลี้ยงแม่ชีอีกต่างหาก ถ้าพูดถึงถ้าพระที่เป็นธรรมนะ แต่ถ้าพระไม่เป็นธรรม สังคมมันเป็นอย่างนั้น แล้วมันก็มองเข้ามาในสังคมของศาสนา มองมาสังคมของนักบวช แล้วก็ว่าอย่างนี้ บวชมาเป็นทาสให้โขกสับ

เราบวชมาใหม่ๆ เหมือนกัน เราบวชมาพรรษาแรก พอออกพรรษา เราก็ไปแล้ว ถุดงค์ไปทั่ว พอถุดงค์ไปก็เจออย่างนี้ ไปเจอที่ไหน เราถึงพูดไว้ เห็นไหม หมาตัวหนึ่งโดนหมาทั้งฝูงรุมกัด หมาตัวนั้นคือเรา ไปอยู่ที่ไหนมีแต่คนรุมกัด เพราะอะไร เพราะเราจะภวานา ทำดีอย่าเด่น เราไม่ได้เด่นหรอก มันทำความดี แต่เขาไม่ทำกันมันก็เหมือนเด่นนั้นแหละ แล้วก็ โอ้โฮ! ทั้งฝูงเลย กัดเอาๆ เราเหมือนหมาตัวนั้น หมาตัวนี้เคยโดนเขากัดมาทั่ว โดนเขากัดมาเต็มที ฉะนั้น นี่ความรู้สึกเราเวลาเราโดนกัดมาขนาดนั้น ถ้าพระด้วยกันนะ

แล้วคิดดูสิ เวลาแม่ชีมา เวลาบวชไปแล้วเราจะเจอสำนักที่ไหน เราเจอครูบาอาจารย์ที่ไหน นี่ไง เวลาหลวงปู่มันท่านถึงบอกใจ “พระให้ปฏิบัติมานะ แก่จิตมันแก่ยากนะ ผู้เฒ่าจะแก่วะ”

“แก่จิตมันแก่ยากนะ” คือว่าทิวฐิฐิมานะของพระ บวชมา ๕ พรรษา ๑๐ พรรษา มันจะเป็นอาจารย์แล้ว พอบวชมาพรรษามากๆ ล้างบาตรไม่เป็น จะให้คนล้างบาตรให้ จะให้คนคอยนวด คอยอุปัฏฐาก ก็เลสนี้มันไม่ได้เลย บวชมาแค่ตัวเลข บวชมาแค่ได้พรรษาไม่กี่พรรษา เดินไม่เป็นแล้ว จะนั่งเสถียร

แต่ถ้าครูบาอาจารย์เรา หลวงปู่มันท่านแก่ชราภาพขนาดไหน โอ้โฮ! หลวงตาท่านอุปัฏฐาก แก่เฒ่าขนาดไหนนะ ไม่สบาย จะเอาน้ำมะพร้าวอ่อนให้ฉันในเพล “ไม่ได้หรอก โอ้ตาดำๆ มันมองอยู่”

เห็นไหม ขนาดว่าเจ็บไข้ได้ป่วยนะ แล้วผู้อุปัฏฐาก มหาบัว คำว่า “มหา” ไม่รู้วินัยหรือ มหาบัวจบบมหาไม่รู้ธรรมวินัยทั้งนั้นนะ แล้วอาจารย์ของตัวทำให้ผิดศีลได้

อย่างไร เอน้ามะพร้าวอ่อนมาให้ฉันในเพล “ท่านบอกฉันไม่ได้หรอก ใ้ตาต้าๆ มันมอง อยู่ เดียวมันจะหาว่า”

นี่ไง ถ้าพระที่ดีท่านมีคุณธรรม เราหายาก หาคูหาอาจารย์ หลวงตาท่านบอก เลย หาแหวน หาเงินหาทอง ก็ดูคอคน สร้อยก็อยู่ที่คอคนนะ มันยังมองเห็นไง กำไล ข้อมือ แหวนมันมีไปหมด เงินทองว่าหายาก มันยังเดินสวนกันไป มองเห็นไปหมด แต่ พระดีๆ สักองค์ไปหาที่ไหน ครูบาอาจารย์จริงๆ ไปหาที่ไหน หาแสนยาก

ที่นี้บอกว่า บวชชี่จะได้บุญใหม่

เราพูดไว้เลย การบวช ใจบวชนี้ได้บุญหมดแหละ แต่จะไปอยู่กับใคร ระวังให้ดี จะไปอยู่กับใคร อยู่สังคมไหน นั้นสังเกตให้ดี ดูให้ดี เพราะอะไร เพราะทุกคนบวชใหม่ เหมือนทารก คลอดออกมาแล้วพ่อแม่ไม่เลี้ยง มันจะอยู่ได้อย่างไร คนนะ พ่อแม่ไม่เลี้ยง มา มันโตมาไม่ได้หรอก นี่บวชมาไม่มีครูบาอาจารย์คอยสอน มันจะไปได้อย่างไร หันรี หันขวางปฏิบัติ หันรีหันขวาง ไปไม่ถูก ทำอะไรไม่ถูกหรอก

เพราะเราเป็นมาก่อน บวชมาถึงอุตุรงค์ บวชมาก็ดูตำรับตำราถึงอุตุรงค์ แล้วพระ เก่าๆ มันก็ใช้เล่ห์ ก็บิณฑางซ้าย บิณฑางขวา บิณฑาลข้างไม่ได้ ปวดหัวนะ บวชใหม่ๆ บวชพรรษาแรก อ่านอุตุรงค์วัตร แล้วปฏิบัติทาทา เราจะเอาอย่างนั้น บวชมาถึงอุตุรงค์เลย ไม่มีใครส่งเสริมหรือ มีแต่ชุดหลุมพรางล่อหลอกให้ผิดพลาด ไม่มีใครสอน

นี่พูดถึงเขาบอกว่า “หากเป็นผู้หญิงอยากบวชตอบแทนพ่อแม่บ้างจะได้บุญ เท่ากับผู้ชายบวชพระใหม่คะ”

ได้ บวชใจเราเนาะ ถ้าใจบวช ถ้าบวชแม่ชี่ได้บุญทั้งนั้นนะ ฉะนั้น จะบอกว่าจะ ให้ได้อย่างนั้นๆ มันเป็นไปไม่ได้ นี่พูดถึงผู้หญิงบวชเนาะ เราบวชใจของเรา เราให้ กำลังใจ บวช ใจบวช ใจก็มีศีลมีธรรม เราทำที่นี้ ถ้าผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เรา ปฏิบัติของเราเพื่อประโยชน์กับเรา อ้าว! ตอบเท่านี้

ถาม : เรื่อง “จิตเป็นสมาธิหรือเปล่าคะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อดีๆ หนูเคยกราบเรียนถามปัญหาธรรมหลวงพ่อดีๆ ครั้งหนึ่งค่ะ ตอนนี้อนุมีความอยากรู้เกี่ยวกับอาการที่หนูเป็นอยู่ หนูมองบนเหนือศีรษะมีประกายสว่างเป็นจุดๆ เคลื่อนที่ได้อยู่ตลอดเวลาค่ะ ถ้ามองขึ้นไปบนข้างหน้า หนูก็สังเกตเห็นอาการที่หนูเป็นนี้ก็เป็นมานานหลายวัน ตอนนี้อยู่ก็ยังคงเป็นอยู่ค่ะ หนูเคยคิดว่าตาฝ้าหรือเปล่า หรือเป็นเพราะสายตาเราไม่ดี หรือมีปัญหาทางสายตา ก็ไม่ใช่ค่ะ แต่เพราะถ้าเราตาฝ้า อาการที่เห็นเมื่อมองใหม่ก็ไม่น่าจะเป็นได้อีก แบบนี้เรียกว่าจิตเป็นสมาธิใหม่คะ และที่เห็นคืออาการของจิตหรือเปล่าคะ

ปกติหนูเดินไปข้างนอกหรืออยู่บ้าน บางเวลาถ้านึกได้ก็จะภาวนาพุทโธในใจ และบางครั้งก็ดูอาการภายในร่างกายค่ะ ที่ทำ หนูทำถูกหรือเปล่าคะ และถ้าเป็นแบบนี้เขาเรียกว่าจิตส่งออกหรือเปล่าคะ และแบบนี้ถือว่าหนูมีพัฒนาการปฏิบัติที่ดีขึ้นหรือไม่เจ้าคะ

ตอบ : เวลาพูดถึงเมื่อกี้ “ผู้หญิงบวชจะได้บุญหรือเปล่าคะ”

ได้บุญอยู่แล้ว ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นไป แต่เวลาปฏิบัติไม่มีครูบาอาจารย์ มันจะมาลงข้อนี้ มาลงข้อนี้ว่า สิ่งที่ว่าเขาบอกว่า อย่างนี้ที่เขาเป็นอย่างนี้ “เวลาเห็นแสงสว่างเห็นต่างๆ มันคืออะไรคะ แล้วจิตเห็นอย่างนี้มันเป็นการส่งออกหรือเปล่าคะ แล้วหนูปฏิบัติอยู่มันพัฒนาขึ้นหรือเปล่าคะ” นี่ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์มันเป็นแบบนี้ มันไม่มีครูบาอาจารย์ เราเห็นหรือเห็นอย่างไร

เวลาปฏิบัติเริ่มต้น ถ้ายังปฏิบัติไม่ได้ สมาธิเป็นอย่างไร เวลาว่าเป็นสมาธิๆ สิ่งที่ว่าสมาธิ เรายังจับกันไม่ได้นะ เรายังว่ามันเป็นสมาธิหรือเปล่า ถ้าเป็นสมาธิหนึ่ง มันปล่อยวางทั้งหมด มันปล่อยวางนะ จิตมันเป็นอิสระ จิตเป็นอิสระคือจิตมันปล่อยวางความรู้สึกนึกคิดทั้งหมด แล้วมันเป็นตัวของมันเอง นั่นแหละคือสมาธิ

ขณิกสมาธิคือชั่วคราว อุปจารสมาธิเข้าไปแล้วมันจะรับรู้สิ่งใดได้ อัปนาสมาธิเข้าไป สักแต่รู้ว่า มันรู้เฉพาะตัวมันเอง มันไม่รับรู้อะไรสิ่งใดเลย นั่นเป็นสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิแล้ว เวลาเราจะใช้ปัญญา เวลาใช้ปัญญา เราต้องฝึกหัดใช้ปัญญา

สมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ เวลาเราใช้ปัญญา เราพุทธโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ต่างๆ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันเป็นปัญญาของสามัญสำนึก มันเป็นปัญญาของปุถุชน ปัญญาของเรา คนที่มีปัญญามากเขาจะควบคุมกิรยามารยาทของเขาได้

ทีนี้พอเรามีปัญญาแล้ว ปัญญาอย่างนี้มันจะควบคุมจิตของเราได้ ถ้าควบคุมจิตของเราไม่ให้มันฟุ้งซ่านออกไป แล้วถ้ามันเป็นสมาธิขึ้นมามันจะรู้เลย เพราะมันแตกต่างกัน มันแตกต่างกัน พอมันแตกต่างกันแล้ว มันจะพัฒนาไม่พัฒนามันอยู่ตรงนี้

“จิตหนูพัฒนาหรือเปล่าคะ”

ถ้าจิตพัฒนา เห็นไหม หนึ่ง เราจะไม่ฟุ้งซ่าน เราจะไม่คิดนอกเรื่องนอกราว นี่จิตมันพัฒนา แต่เดิมนะ เราอยู่บ้านของเรา มันคิดไปเรื่อยแปด มันคิดไปเรื่อยแปด แล้วมันมีปัญหาบวชจนใจตลอด แต่ถ้าพอมันมีสติปัญญานี้ มันมีสติปัญญา มันเท่าทันตัวเอง คือณาฬิกากับใจมันเดินไปพร้อมกัน

ณาฬิกามันก็เดินไปตามเวลา ๒๔ ชั่วโมงใช่ไหม ใจเราก็ปกติของเรา อยู่กับกาลเวลาอยู่อย่างนี้ มันไม่คิดไปอดีตอนาคต ไม่คิดฟุ้งซ่านไปไง นี่มันก็ดีขึ้นแล้ว ถ้าดีขึ้นแล้ว ถ้ามันทำต่อเนื่องไป ถ้ามันเป็นสมาธิได้นะ

คนเป็นสมาธิได้ คนที่มีหลักการได้ จริงๆ นะ ทุกคนทำสมาธิได้ มันเหมือนกับมรรคผลมันสามารถจะเอื้อมเหยิบเอาได้ พวกนี้อยากบวชมาก พวกนี้อยากจะออกเลยนะ อยากจะออกเอามรรคเอาผลเลย อยากออกเอาความจริงนะ เพราะเรามีโอกาสที่ทำ

แต่ถ้าในความเป็นจริงนะ เวลาพวกนี้ไปหาครูบาอาจารย์ บางที่ครูบาอาจารย์บอก อ้าว! บวชได้ บวชแล้วหรือมาปฏิบัติ พอปฏิบัติแล้วมันจะต่อเนื่องได้ เวลามันจะล้มลุกคลุกคลาน มันจะมีความทุกข์เป็นอุปสรรคอยู่ข้างหน้า ถ้าเขาทนได้ เขาจะผ่านไป

แต่บางคน ครูบาอาจารย์บอกว่ายังไม่ต้องบวช ให้อยู่ทางโลกไปก่อน เพราะอะไร เพราะว่าถ้ามาบวชแล้วปัญหามันเยอะ คืออุปสรรคข้างหน้ามันเยอะมากไป แต่เวลาจิตของเรามันสงบแล้ว จิตมันมีหลักแล้ว มันคิดว่ามีโอกาสมันพอทำได้ พอมัน

ทำได้ แต่ทำได้เพราะพวกนี้ยังไม่รู้จักกิเลส พวกที่ฝึกหัดใหม่หรือพวกที่คนปฏิบัติยังไม่เคยเห็นกิเลส ยังไม่รู้จักกิเลส มันยังคิดว่าตัวเองมีอำนาจ ตัวเองมีความสำคัญ

แต่ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ตัวเราเองก็คือตัวเราเอง เราจะมีอำนาจหรือมีความสำคัญขนาดไหนอีกเรื่องหนึ่ง แต่กิเลสในใจของเราเป็นอีกเรื่องหนึ่ง กิเลสในใจของเรามันจะเอาชนะเรา มันจะข่มขี่เรา มันจะพยายามเอาเราไว้ในอำนาจของมัน นั่นเป็นเทคนิค เป็นวิธีการที่มันจะทำลายการปฏิบัติของเรา ที่มันจะทำลายโอกาสของเรา นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

แล้วถ้าเราไปเจอตรงนั้นนะ คนที่ครูบาอาจารย์เจออย่างนั้นแล้วท่านจะรู้เลยว่า เวลาอุปสรรคไปเจออย่างนั้นมันจะต่อสู้อย่างไร มันต้องอดนอน มันต้องผ่อนอาหาร มันต้องสร้างกำลัง มันต้องพยายามเผชิญหน้ากับมัน ฉะนั้น กรณีอย่างนี้เวลาไปข้างหน้าแล้วมันถึงเป็นโศดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตตมรรค มันจะละเอียดลึกซึ้งเข้าไปเป็นชั้นๆ เข้าไป ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติแล้วท่านเคยผ่านวิฤทธิการณอย่างนี้มา ท่านจะรู้เลยว่า การปฏิบัติมันสมบุกสมบันแค่ไหน มันจะต้องทุ่มเทขนาดไหน ถ้าเป็นความจริงมันถึงเป็นความจริงใจ

นี่ย้อนกลับมาผู้ถาม ผู้ถามเขาบอกว่า เวลาเขาปฏิบัติแล้วเขาเห็นแสงประกายเป็นจุดๆ

ไอ้มันขั้นพื้นฐาน มันเบสิก เวลาคนบางคนปฏิบัติแล้วมันจะว่างๆ เข้าไปเฉยๆ ถ้าจิตมันสงบ ว่างๆ เฉยๆ นี่ต้องมีสตินะ ต้องมีสติ มีคำบริกรรม มันจะว่างเข้ามา มันจะปล่อยว่างเข้ามา มันจะปล่อยว่างเข้ามา มันจะมีกำลังของมัน มันมีความสุขแล้ว แต่บางที บางคน เวลาจิตมันเริ่มปล่อยว่าง มันจะมีความรับรู้อย่างนี้ จะเห็นดาว เห็นดาวระยิบระยับ ไอ้โฮ!

คำว่า “เห็นดาวระยิบระยับ” เวลาคนโดนทำร้ายเขาโดนตีหัว มันก็ดาวระยิบระยับเหมือนกันนะ แต่ดาวระยิบระยับอย่างนั้นเขาจะสลบ เขาโดนทำร้ายร่างกาย เกิดดาวระยิบระยับไปหมดเลย เขาไม่ต้องภาวนาเขายังเกิดดาวระยิบระยับได้

แต่คนภาวนาบางที่มันเกิด มันเกิดไอ้พวกดาวระยิบระยับ เกิดจุด เกิดแสงสว่าง เกิดแพรวพราว อันนี้มันคืออะไร ถ้าจิตมันจะสงบ บางที่บางคนมันเห็นได้ มันเห็นได้ เหมือนเรากินอาหาร เรากินอาหาร บางคนรสชาติฝืดๆ ใจมาก คนจีนเขากินอาหารจืดๆ คนจีนเขารักษาสุขภาพ เขาไม่กินเหมือนคนไทยเรา คนไทยนี่รสชาติจัด เขาเรียกว่า กระทบะเหล็ก กินอะไรก็ได้ ฝรั่ง คนจีน เขากินอาหารรสชาติจืดๆ พอเขามาเจออะไรรสเผ็ดเขาจะ โอ้โฮ! มันเผ็ดมาก มันเผ็ดมาก แต่เรากินจนเคย เรากินกันจนไม่มีเผ็ด กินไม่ได้

ฉะนั้น เวลามันเหมือนกินอาหาร กินอาหารคือว่าเวลาคนเข้าไป เวลารสมันเผ็ด ลิ้นรับรสแล้วมันจะต้องหาอะไรมาเจือจางทันที ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เวลาจิตของคน เวลา มันเริ่มปล่องลอยว่าง มันจะเห็นเป็นจุด เป็นดวงเป็นดาวต่างๆ ถ้าเห็นก็คือเห็น

แล้วบอกว่าเขาเห็นอยู่บ่อยๆ ในปัจจุบันเขาก็เห็นอยู่ ตอนนี้ก็เห็นอยู่ค่ะ

เห็นอยู่ก็ว่างไว้ อาหารนะ ถ้าเราจะกิน เราก็เอาออกมากิน ถ้าเราไม่กิน เราก็เก็บไว้ นี่ก็เหมือนกัน เราไปเห็นจุดเห็นต่อม เห็นอะไรต่างๆ มันก็เรื่องจิตมันรับรู้ จิตมันเห็น เห็นก็คือเห็น แต่เวลาเห็นแล้ว เห็น อากาโรเห็นนั้นจริงไหม จริง แล้วมันได้อะไรละ

กินข้าว เขากินข้าวเป็นมือเป็นคราว พระฉันมือเดียว ถ้าครั้งที่ ๒ นี่ขาดจุดงค์ พระฉันมือเดียว ในเพลนะ ถ้านอกเพล ถ้าง่วงเพลไปแล้วฉันอาหารยามวิกาล เป็นอาบัติปาจิตตีย์ เป็นอาบัติเลย ผิดเลย นี่ไง เขาฉันมือเดียว เขากินหนเดียว กินก็จบ

นี่ก็เหมือนกัน เราทำความสงบของใจ ใจก็สงบเข้ามา ไอ้ที่มันออกรับรู้ ออกเห็น แสงๆ ไอ้ที่ออกรับรู้แล้วมันได้อะไร แต่จิตมันออกรับรู้ ตอนนี้ก็เห็นอยู่...เห็นก็ว่าง

ถ้ามันเห็นนะ บางที่มันเห็นของมันโดยธรรมชาติ ธรรมชาติ เราจะไปฝันว่าไม่มีไม่ได้ เราไม่ใช่ฝันว่าไม่เห็นดาวนะ แต่เราเห็นดาวแล้วเราต้องเข้าใจว่า แล้วมันได้อะไร

อาหาร เรากินอาหาร ถ้าอาหารที่มีคุณภาพ อาหารที่เรากินเป็นมือเป็นคราว เรากินเพื่อดำรงชีวิต แต่ถ้าอาหารมันเป็นพิษละ อาหาร ถ้ามันมีสารพิษเข้าไป เรากินเข้าไป เราก็กินสารพิษเข้าไปใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน เราต้องการความสงบของใจ เราต้องการสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือสมาธิที่ถูกต้อง แต่เราไม่ต้องการ มันเป็นสมาธิแล้วออกไปเห็นดวงเห็นดาวเห็นอะไร เห็นก็คือเห็น ความเห็นนั้นมี ไม่ใช่มันไม่มี แต่เห็นแล้วมันได้ประโยชน์อะไร เห็นแล้วมันเป็นอะไรขึ้นมา

แต่ถ้าเราวางแล้ว จิตเราสงบเข้ามา แล้วถ้าสงบแล้วมันพัฒนาขึ้นไป ชกนิทสมาธิ อุปลารสมาธิ อัปนาสมาธิ อันนี้ดีกว่า ดีกว่าคือว่ากินอาหารแล้วมันเจริญเติบโต กินอาหารแล้วร่างกายแข็งแรง กินอาหารแล้วเป็นประโยชน์ อ้าว! อันนี้ดีกว่า

อ้าว! ถ้าดีกว่าแล้ว ถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญาไปแล้ว มันจะไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นสติปัญญา ๔ แล้วมันพิจารณาของมันไป นี่มันคือคนป่วย คนป่วยแล้วรักษา แล้วหาย คนหายจากโรค สบายใจใหม่ เราเป็นโรค แล้วหมอรักษาหาย ง่ายสะดวกด้วย ขอขอบคุณต่างหาก ง่ายสะดวกแล้วขอบคุณค่ะ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าวิปัสสนาไปแล้วมันจะย้อนกลับมา ถ้าคนวิปัสสนาไปแล้วมันจะย้อนกลับมาเลย ใจที่เห็นแสงวิบๆ แวบๆ อ้อ! ใจนี้มันหญ้าปากคอก คนเขาโดนทำร้ายเขายังเห็นดาวระยิบระยับเลย เดินไปไหนไม่รู้ โดนเขาตีหัว คุ้ม! ดาวพราวเลย อันนั้นเขาเห็นดาวด้วยการลงทุนลงแรงให้เขาทำร้ายร่างกายนะ ใจของเราเห็นดาวโดยที่ที่เราทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบแล้ว ถ้าใจมันเป็นไปได้ วางไว้

“หนูคิดว่าหนูตาฝาดหรือเปล่า”

ถ้าตาฝาดแล้ว มันเห็นแล้วก็ต้องจบไป นี่ทำไมมันจะเห็นอีกล่ะ

อันนี้แบบว่า มีสติ สติ คือ สติ สมาธิ ปัญญา ถ้ามีสติอยู่กับจิต มีปัญญาอยู่กับจิต จิตนี้ปกติ แต่ถ้าเราส่งออก เราคิดไปเลย คุ้ม! เราเห็นใช่ไหม ความเห็นนั้นจะมีคุณค่าอย่างนั้น มันจะเป็นผู้วิเศษอย่างนั้น...ไปแล้ว ส่งออกไปแล้วนะ ไปทำให้จิตใจนี้คลอนแคลน จิตใจนี้สำคัญตน จิตใจนี้สำคัญตนว่าเป็นผู้วิเศษ เป็นผู้เหนือโลก...ไร้สาระเลย

แสงเลเซอร์เดี่ยวนี้เขามาผ่าตัดเป็นประโยชน์ด้วย ตอนนี้นะ อภิญญา ๖ ทางวิทยาศาสตร์เขาพิจารณาได้ ถ้าหุทธิพิภย์ก็โทรศัพท์ ถ้าเหาะได้ก็เครื่องบิน อภิญญา ๖ ตอนนี้นะ วิทยาศาสตร์มันทำได้ดีกว่าเยอะ แล้วพระก็มา คุ้ม! คุ้มคุ้ม

เขาไปโรงพยาบาลดีกว่าเอ็งอีก มีครบ อภิญญา ๖ มีครบเลย ไทศัพทก็มี แสงเลเซอร์ก็มี เครื่องบินก็มี อ้าว! เขาดีกว่าเอ็งอีก

ฉะนั้น เราต้องเข้าใจว่าสิ่งนี้มันอภิญญาก็ส่วนอภิญญา มรรคก็คือมรรค มันไม่เกี่ยวกับมรรคเลย มรรคคือศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าปัญญามันเกิดขึ้น อันนี้จะเป็นประโยชน์กับเรานะ

ทีนี้พูดถึงว่าเวลาเขาบอกว่า “แบบนี้จิตเป็นสมาธิหรือเปล่าคะ แล้วที่เห็นนี้เป็นอาการของจิตหรือเปล่าคะ”

๒ ข้อนี้สำคัญ เพราะเราพูดบ่อย เราพูดบ่อยว่า เวลาหลวงปู่ดูอยู่ที่ท่านพูด ดูจิตๆ จนจิตเห็นอาการของจิต ดูจิตๆ เป็นสมาธิ จิตส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย ผลของมันเป็นทุกข์ เวลาจิตเห็นจิต จิตเห็นจิตเป็นมรรค ผลของจิตเห็นจิตนี้เป็นนิโรธ

ทีนี้ที่ว่าเห็นอาการของจิตๆ ใ้ที่เห็นระยิบระยับเป็นอาการของจิตหรือเปล่าคะ

ถ้าอาการของจิตนะ จิตมันสงบแล้ว คนที่รู้ที่เห็นจะไม่ถามอย่างนี้เลย เขาวิตุตติภาวะของคนภาวนาเป็นภาวนาไม่เป็นอยู่ตรงนี้ คนที่ภาวนาเป็นนะ แม่ครัวใหญ่ แม่ครัวใหญ่มานั่งฟังเทศน์อยู่นี้ เขาไม่ต้องให้เราสอนเขาทำครัวเลย เขาชำนาญมาก เราไปสอนแม่ครัว เรายังสอนแม่ครัวไม่ได้เลย เพราะแม่ครัวเขาชำนาญกว่าเราเยอะเลย

คนที่ปฏิบัตินะ ถ้าเขาไปรู้ไปเห็น มันก็เหมือนแม่ครัว คือแม่ครัวเขาปรุง เขาทำมรรค เขามีมรรคมีผล ถ้าเขามีมรรคมีผล เราจะไปสอนเขาไหม เขาจะฟังเราไหม คนที่เขามีมรรคมีผล คนที่เขาทำได้จริงนะ เขาจะรู้จริงของเขา

เว้นไว้แต่ใ้พวกแม่ครัวถูกลงพลาศติก มันต้องถาม ใ้ทำอะไร อ้าว! มันซื้อทุกวันเลย อยู่ในถูกลงพลาศติก เข้าก็ถูกลง เย็นก็ถูกลง แต่มันทำไม่เป็น ใ้ทำอะไรคะ ใ้ทำอะไรคะ เพราะมันทำไม่เป็น

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาจิตเห็นอาการของจิต ถ้าพูดถึงว่า อันนี้เป็นสมาธิหรือเปล่าคะ สิ่งที่ว่าดาวพรวดาวอะไร

เราบอกว่า มี ถ้าไม่มีสมาธิ คือถ้าจิตมันเป็นปกติก็เหมือนสามัญสำนักเราเนี่ย เราปกติ เราจะไม่รู้ไม่เห็นอะไรหรอก แต่ถ้าจิตมันสงบแล้วมันจะไปเห็นจุดเห็นต่อม เห็นอะไรของเขา อันนั้นมันเป็นไปได้เพราะจิตมันสงบ

แต่จิตสงบแล้วนะ เราต้องการจิตสงบ เราไม่ต้องการดวงดาว เราไม่ต้องการจุด ไม่ต้องการต่อม เราไม่ต้องการแสงสว่าง เราต้องการความสงบ สัมมาสมาธิ แต่ถ้ามันเห็นจริง เห็นจริง เราก็มีสติสัมปชัญญะยับยั้งได้

แต่ถ้าเห็นแล้วมันเป็นอาการหรือเปล่านั้น

อาการของมันคือกาย เวทนา จิต ธรรม อาการของจิตคือกาย คือเวทนา คือจิต คือธรรม สติปัฏฐาน ๔ คืออาการของจิตทั้งหมดถ้าจิตสงบแล้ว ถ้าจิตสงบเป็นสัมมาสมาธิ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นี่จิตจริง สติปัฏฐาน ๔ ก็เป็นความจริง

แต่คนที่ทำสมาธิไม่ได้ คนไม่มีสมาธิ อย่างพวกเราเนี่ยเป็นปุถุชน คนหนา อารมณ์รุนแรง อารมณ์ควบคุมไม่ได้ คนหนาคือควบคุมตัวเองไม่ได้ ก็เลสมันทุกอย่าง มันทะเยอทุกอย่าง เชื้อหมดเลย แล้วบอกว่าคนอย่างนี้เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม จิตปลอมๆ อย่างนี้ จิตโดนกิเลสควบคุมอย่างนี้ แล้วมันบอกว่ามันพิจารณาสติปัฏฐาน ๔

เราถึงบอกว่า ถ้าพิจารณาสติปัฏฐาน ๔ อย่างนี้เป็นสติปัฏฐาน ๔ ปลอมๆ ปลอมๆ คือจินตนาการ ปลอมๆ คือการสร้างภาพ คนสร้างภาพ เราอยากคบใหม่ เรามีเพื่อนคนหนึ่งเขาสร้างภาพทั้งวันเลย แล้วเราอยู่กับเขา เขาสร้างภาพทั้งวันเลย เราเลยกลายเป็นคนเลวเลย เขาเป็นคนดีอยู่คนเดียว เขาสร้างภาพว่าเขาดีๆ เราอยากคบเขาใหม่ เราอยู่ข้างๆ นี่น่าเบื่อมากเลย

แต่เวลาภาวนา เราสร้างภาพตลอดเลย จิตปลอมๆ สร้างสติปัฏฐาน ๔ ปลอมๆ มันน่าคบใหม่ ใจเราคบเพื่อนนะ เราเสียเพราะเราคบเพื่อนกับเราเนาะ แต่ผู้ที่ปฏิบัติจิตปลอมๆ เห็นสติปัฏฐาน ๔ ปลอมๆ เขาหลอกลวงตัวเองโดยกิเลสครอบงำ

แต่ถ้าเขาทำพุทโธหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จิตเขาสงบได้จริง จิตจริง เพราะมันเป็นสัมมาสมาธิจริงๆ ถ้าสัมมาสมาธิจะไม่เห็นดาวเห็นเดือนเห็นอะไรทั้งสิ้น เพราะมัน

สงบเข้ามา การเห็นอยู่นี้เห็นนิमित ส่งออก ขณะที่มันรับรู้อยู่ มันสงบแล้วมันรับรู้ เพราะเราสติควบคุมไม่เท่าทัน

ถ้าเรามีสติเท่าทัน ควบคุมเท่าทัน พุทโธๆ ต่อเนื่องไปๆ มันรวมตัวมา มันส่งออกไม่ได้ เพราะด้วยกำลังของสติ ด้วยกำลังของสติ ด้วยกำลังของคำภาวนา มันจะสงบตัวลง ถ้าสงบตัวลง มันจะเป็นสัมมาสมาธิ มันจะไม่รับรู้สิ่งที่มันส่งออกไป ถ้ามันไม่รับรู้สิ่งที่ส่งออกไป จิตมันจะเริ่มมีมาตรฐานมากขึ้น มันมีมาตรฐานมากขึ้น มันจะเป็นสัมมาสมาธิที่มีกำลังมากขึ้น

แล้วถ้าเรารำพึงไป เราน้อมไป บางคนนะ ที่ว่าจิตสงบแล้วเห็นดวงเห็นดาว ถ้าบางคนจิตสงบแล้วมันมีอำนาจวาสนานะ มันจะเห็นกายทันทีเลย จะเห็นกาย เห็นต่างๆ เห็นแล้วขนพองสยองเกล้าเลย แต่ถ้าคนอำนาจวาสนาไม่เท่ากัน บางคนอำนาจวาสนาอ่อน จิตสงบแล้วไม่เห็นอะไรเลย จิตสงบแล้วมีสตินะ

บางคนไม่ใช่สมาธิ ว่างๆ บังคับใจให้มันว่าง พยายามทำตัวเองให้ว่าง ทำตัวเองให้ว่างคือปฏิบัติทุกอย่างหมด แล้วให้ว่างอยู่ มันว่าเป็นสมาธิ อย่างนี้ทำอะไรไม่ได้เลย เพราะมันควบคุมไม่ได้ เพราะมันไม่มีอยู่แล้วใช่ไหม เราปฏิบัติทุกอย่างให้มันว่าง แล้วมันจะมีอะไรควบคุมมันล่ะ มันก็เหมือนอากาศ ไม่มีเจ้าของ ไม่มีใครควบคุมได้ เพราะมันไม่มีสติ

แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันมีสติ มันทำสงบเข้ามา ถ้ามันไม่เห็นกายโดยที่ไม่มีความอำนาจวาสนา ให้รำพึง ให้รำพึงไปที่กาย นี่จิตจริง จิตจริงถ้ามันรำพึงไปที่กาย ที่เวทนาที่จิต ที่ธรรมตามความเป็นจริง เห็นไหม จิตจริง สติปัฏฐาน ๔ ก็เป็นความจริง ก็เป็นมรรค เป็นสัมมาทิฏฐิ เป็นสัมมากัมมันโต เป็นความถูกต้องดีงาม

แต่ถ้ามันไม่จริง เป็นมิจฉา มิจฉาคือการส่ำมะเลเทเมา นึกเองทำเอง สวมรอยไปเอง นี่เป็นมิจฉา นี่ไง การภาวนามันมีอย่างนี้ไง

ฉะนั้นบอกว่า อย่างนี้เป็นสมาธิหรือเปล่า อย่างนี้เป็นจิตเห็นอาการของจิตหรือเปล่า

ถ้าคนเป็นจริง เราถึงบอกว่า แม่ครัว แม่ครัวใหญ่มา ไม่ต้องไปสอนเขาหรอก เขาหลับหูหลับตา พับๆ เสร็จหมดแหละ เพราะเขาผ่านมาหมดแล้ว นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความจริงมันจะมีอารมณ์อย่างนี้

เราไม่ใช่ติฉินนินทานะ เราเปรียบเทียบ บุคลาธิษฐาน เปรียบเทียบให้เห็นใจ ถ้าเป็นแม่ครัวใหญ่ ถ้าเป็นนักภาวนา ถ้ามันเห็นจริง “อันนี้จะเป็นอะไรคะ” อย่างนี้มันจะรู้เท่า มันจะเป็นจริงแล้ว แต่ถ้าอย่างนี้บ๊อบ มันยังเป็นอาการฟุ้งๆ คือว่ากว่าจะเข้าไปเห็นอาการของจิตมันต้องเป็นกัลยาณปุถุชนไง

จากปุถุชน ถ้าเราทำสมาธิได้ คนที่ทำสมาธิได้คล่องแคล่ว เขาเรียกกัลยาณปุถุชน คือคนบาง ไม่ใช่คนหนา ปุถุชนคือคนหนา คนหนามันทำอะไรมันต้องแบกหามเหนื่อยหน่อย แต่ถ้ากัลยาณปุถุชนควบคุมสมาธิได้ง่าย รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เวลามันเท่าทัน มันจบ มันตัดได้ด้วยสติด้วยปัญญา ที่นี้มันยกขึ้นสู่ไสดาปัตติมรรคก็เห็นอาการ ไสดาปัตติมรรคคือจิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง

จิตที่สงบแล้วยกขึ้นสู่สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง นั่นคือไสดาปัตติมรรค คือจิตมันเริ่มเคลื่อนไหว มันเกิดปัญญา มันเกิดมรรคเกิดผลแล้ว ถ้ามันเคลื่อนไป มันพิจารณาไป มันปล่อยวาง ตทังคปหานชั่วครั้งชั่วคราว ถ้าทำจนชำนาญเข้า เวลาสมุจเฉทปหานขาด พับ! สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส จะขาดออกไปจากใจ นั่นเป็นพระไสดาบัน นั่นตามความเป็นจริง

นี่พูดถึงว่า อันนี้เป็นสมาธิหรือเปล่าคะ

เป็น เป็นมากเป็นน้อยอีกเรื่องหนึ่ง

แต่ถ้าเป็นจิตเห็นอาการของจิตหรือเปล่าคะ นี่เป็นอาการของจิตหรือเปล่าคะ

อันนี้มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิก็เห็นอย่างนี้ ปัญญาอบรมสมาธิก็เห็นความคิด เห็นอะไรของตัวเอง แต่มันเป็นความคิดที่มันไปเสวย เวลารู้เท่าทันมันปล่อย มันคายทิ้ง มันปล่อย มันไม่เสวย ไม่เสวยก็เป็นสมาธิ

ปัญญาอบรมสมาธิคือปัญญารอบรู้ความคิด รอบรู้เท่าทัน ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร สังขารคือความคิด ความปรุง ความแต่ง

ถ้าปัญญามันรอบรู้เท่า เหมือนกับคนกัลยาณบุรุษรอบรู้เท่าทัน เห็นไหม บุรุษคนหนารู้ไม่เท่าทัน อารมณ์เป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา โกรธเกลียดเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา ยึดมั่นถือมั่นเป็นเรา แต่ถ้ามันมีสติปัญญาปั๊บ มันทั้งพวกนี้หมดเลย พอทั้งพวกนี้ปั๊บ มันไม่ใช่เรา พอไม่ใช่เรา มันขาด พอมันขาดนี่เป็นกัลยาณบุรุษ คือปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญาที่เราเห็นความคิด เขาเรียกปัญญาอบรมสมาธิ คือปัญญาโลกียปัญญา ปัญญาทางโลกคือปัญญาจากสมอง ปัญญาจากสามัญสำนึกใจ แต่ถ้ามันปล่อยวางไปแล้ว พอมันขึ้นเป็นปัญญา มันจะเป็นภาวนามยปัญญาแล้ว มันไม่ใช่ปัญญาสมองแล้ว จิตจริง มันเป็นปัญญาของจิต มันเร็วมาก มันทันกันมาก มันเป็นภาวนามยปัญญา มันถึงมีกำลังและความคมกล้าเข้าไปเชือดเฉือนสังโยชน์ เชือดเฉือนกิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจได้ มันจะเป็นความจริง

นั่นพูดถึงว่า มันเป็นอาการของจิตหรือเปล่าคะ

ฉะนั้น เวลาอยู่บ้าน เขานึกพุทโธอยู่ตลอด ดีแล้ว เขาบอกว่า ที่เขาเป็นอย่างนี้ จิตส่งออกหรือเปล่าคะ

จิตส่งออกมันเหมือนไฟฟ้า ไฟฟ้า ถ้าไฟฟ้าแรงสูง ใครไปจับนะ เวลาใครไปพาดให้แบบว่าสายไฟมันเดินได้ ตายหมด ไฟฟ้านี้

นี่ก็เหมือนกัน ว่าจิตส่งออกหรือเปล่า

ธรรมชาติของมัน ธรรมชาติของความคิดส่งออกหมด ธรรมชาติของจิตก็เหมือนไฟฟ้า ไฟฟ้ามีพลังงานของมัน มันส่งออกอยู่แล้ว โดยเอ็งจะรู้หรือไม่รู้ จะพูดหรือไม่พูด ธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นนายช่างใหญ่ รู้ถึงวิธีการจะควบคุมกระแสไฟฟ้า แล้วแยกแยะต่อเอาไฟฟ้ามาใช้ประโยชน์ มันก็เลยเป็นมรรค องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นนายช่างใหญ่ สามารถควบคุม เบี่ยงเบนหรือเอาไฟฟ้าไปใช้ประโยชน์

นี่ก็เหมือนกัน จิตส่งออกหรือเปล่าคะ

มันส่งออกอยู่แล้วโดยธรรมชาติ รู้หรือไม่รู้มันก็ส่งออกอยู่แล้ว เพราะความคิดนี้คือการส่งออก แล้วนายช่างใหญ่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงให้ทำสมาธิมาทำไม แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา แล้วมันถึงเป็นประโยชน์

ฉะนั้นบอกว่า มันส่งออกหรือเปล่านั้น มันก็ส่งอยู่แล้วเจ้าคะ ฉะนั้น เขาบอกว่าจิตนี้เป็นสมาธิหรือเปล่า

เป็น ที่นี้สมาธิมันเป็นสมาธิของปุถุชน สมาธิของโสดาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรค อนาคามีมรรค อรหัตตมรรค กำลังของสมาธิแตกต่างกันทั้งนั้น ฉะนั้น เวลาแตกต่างกัน เวลาทำไปข้างหน้า เห็นไหม การประพฤติปฏิบัติ เส้นทางเดินของมรรค เส้นทางเดินของหัวใจอีกกว้างขวาง อีกยาวไกล เราพยายามประพฤติปฏิบัติไป

ที่นี้เพียงแต่ว่าที่เขาถามมา ถามแล้ว เราก็พยายามจะตอบให้เข้าใจ แต่โดยธรรมชาติ โดยธรรมชาติของคนทีภาวนาไม่เป็น ฟังอย่างไรก็ไม่เข้าใจ ฟังอย่างไรก็ได้ประโยชน์บ้าง ถ้าอะไรที่มันเข้าใจแล้วปัญหานี้มันไปเคลียร์กับปัญหาของเรา มันก็ได้ประโยชน์ตรงนั้น แต่จะให้เข้าใจทั้งหมด เป็นไปไม่ได้ แต่ก็พยายามจะตอบ ตอบให้เห็นว่า นี่เป็นสมาธิใหม่ เป็น แล้วสิ่งที่เห็นแสงสว่างมันเป็นอาการ ถ้าทางโลกเขาว่าเห็นนิมิตได้เป็นบางครั้งบางครั้งว แต่ในการปฏิบัติแล้วมันจะมีวิธีการ

ที่ว่าครูบาอาจารย์สำคัญ สำคัญตรงนี้ไง สำคัญ เวลาพูดนี่เหมือนกัน จิต เอ็งก็จิต ข้าก็จิต แต่จิตของใครไม่รู้ แล้วจิตระดับไหนก็ไม่รู้ แต่ถ้าครูบาอาจารย์นะ จิตระดับไหน เอ็งพูดมาสิ พอพูดมา เอ็งรู้แค่นั้นก็แค่นั้นนะ คนเรามีความรู้แค่นั้นมันก็พูดออกมาได้แค่นั้นนะ ถ้ารู้แค่นั้น ความรู้มันมีแค่นั้นนะ จิตก็อยู่ตรงนั้นนะ เวลาพิสูจน์กัน เวลาตรวจสอบกัน ครูบาอาจารย์ท่านตรวจสอบได้ ท่านทำได้

ที่นี้เพียงแต่เราพูดให้เห็นใจ เพราะยิ่งพูดมันยิ่งงง เพราะอะไร เพราะเวลาใครฟังเทศน์เราแล้วมันจะไปเปิดในเว็บไซต์ แล้วก็ไปเปิดที่เราตอบใครแล้วมันก็จะมาสวมเลย “อันนั้นหลวงพ่อดตอบวันนั้น หลวงพ่อดตอบนี่เหมือนของหนูเลยคะ เหมือนหมดเลยคะ”

เออ! เหมือนก็เหมือน ไม่เป็นไร เพื่อประโยชน์ของเอ็ง เอ็งค้นหาเพื่อประโยชน์ของเอ็งนะ แต่เวลาอย่างนี้ เพราะเราอ่านคำถามแล้วมันถามหลายข้อดี แล้วถามถึงว่า จิตสงบหรือเปล่า จิตเห็นอาการของจิตหรือเปล่า จิตส่งออกหรือเปล่า นี่เวลาถามหลายข้อดี ฉะนั้น เราเลยตอบให้เห็น ยกมาพูดให้เห็นว่า วิธีการและพัฒนาการของจิตมันเป็นอย่างไรดี แล้วเราพยายามทำของเรา ทำด้วยตัวเรา เพื่อประโยชน์กับเรา แล้วฝึกดู เรายังมีครูบาอาจารย์อยู่นะ ครูบาอาจารย์ของเราสำคัญตรงนี้ เหมือนหมอบ หมอบคอยตรวจใช้พวกคนไข้ ครูบาอาจารย์ของเราคอยตรวจหัวใจของเรานักปฏิบัติ ผู้ที่ปฏิบัติหาคูหาอาจารย์คอยดูแล คอยชี้แนะอาการใจของเรา เพื่อให้มันพัฒนาการให้มันดีขึ้น ในเมื่อเรามีครูบาอาจารย์อยู่ เราพยายามปฏิบัติของเรา แล้วถ้าผิดพลาดขึ้นไป หาคูหาอาจารย์คอยชี้แนะเพื่อประโยชน์กับเรา

เราเกิดมานี้ เกิดมาเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา กำลังเจริญงอกงามในการประพฤติปฏิบัติ มีครูมีอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติ

ฉะนั้น ถ้าจะไปถามครูบาอาจารย์ที่เป็นจวนกระเบื้อง อันนั้นก็อีกเรื่องหนึ่งนะ ถ้าไปหาคูหาอาจารย์จวนกระเบื้อง จวนสนิมนั่นนะ มันจะพูดถูกใจเราทุกเรื่อง แล้วเราก็จะจมปลักอยู่อย่างนั้นนะ ถ้าจวนกระเบื้องสนิมคลักเลย จวนสังกะสี จวนกระเบื้อง มันก็กระเบื้องแตก ถ้าจวนสังกะสี มันก็สังกะสีมีแต่สนิม แล้วเวลาพูดไปก็ถูกใจทั้งนั้นนะ ถูกใจหมดแหละ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรานะ พูดที่ไรเจ็บช้ำน้ำใจทุกที พูดบาดหัวใจ พูดอะไรไม่เคยได้ตั้งใจเลย พูดอะไรผิดทุกเรื่องเลย นั่นละหมอบมันคิดยาใจ ฉีดยาผ่าตัดมันเจ็บนะ พูดอะไรผิดทุกที พูดอะไรเจ็บๆ ช้ำๆ ทุกทีเลย นั่นนะเขาให้ยา แล้วถ้าเราหาคูหาอาจารย์อย่างนั้นได้ เราจะเป็นประโยชน์กับเรานะ ฉะนั้น เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราควรทำประโยชน์กับเราเพื่อชีวิตเรา เอิวัง